

Jaarverslagen 1958 commissies N.H.G.

De jaarverslagen over het jaar 1958 van de verschillende N.H.G.-commissies bieden veel stof tot overdenking en zij bieden in hun geheel een goed overzicht aan de aandachtige lezer over de activiteiten van het Genootschap. Het is niet wel mogelijk, al deze verslagen geheel te publiceren; in deze vorm waarin zij aan het N.H.G.-bestuur worden aangeboden, zijn zij uiteraard ook niet alle even gemakkelijk leesbaar. Wij hebben daarom gemeend er goed aan te doen, enkele grepen uit de verslagen op te nemen, teneinde de leden een overzicht te geven van de gebeurtenissen uit het afgelopen jaar. Het onderstaande heeft dus, dit zij nadrukkelijk vooropgesteld, niet de pretentie volledig te zijn.

Commissie Wetenschappelijk Onderzoek (C.W.O.)

De commissie bestaat thans uit de volgende leden: Bos, voorzitter en penningmeester ad interim, Koperberg, secretaris en voorts Hogerzeil, Huygen, Lahr, Mulder en Vasbinder. Als vaste adviseurs treden op Prof. Heringa, Buma en Baay. Van de vele aanvragen, welke bij de commissie binnenkomen, worden er slechts weinig door de commissie aangevat of gesteund. De reden hiervan is duidelijk: vele aanvragen zijn moeilijk in overeenstemming te brengen met de eisen welke de commissie, wil zij haar wetenschappelijke norm hooghouden, moet blijven stellen. De volgende onderzoekingen werden begonnen:

Het periodiek geneeskundig onderzoek (P.G.O.). Op de eerste vergadering in 1958 kwam de C.W.O. tot een slotconclusie en aanbeveling betreffende het P.G.O. Deze conclusie en aanbeveling werden het N.H.G.-bestuur aangeboden. Zij resulteerden in het samenstellen van een werkkommissie P.G.O., die een omschreven opdracht kreeg. De werkgroep zal te zijner tijd verslag uitbrengen over haar werkzaamheden.

Het tetanus-onderzoek. In april 1958 deed Dr. A. Tasman het verzoek om medewerking van het N.H.G. om een onderzoek te laten doen naar de beste wijze van immunisatie bij de preventie van tetanus. Huygen werd benoemd tot contactman en spoedig kwam toen een plan de campagne te voorschijn. In huisarts en wetenschap verscheen een gecombineerd artikel over tetanus en de preventie hiervan, vergezeld van een oproep tot deelname. Er meldden zich voldoende liefhebbers aan en thans is het onderzoek in volle gang.

Taak en functie-analyse van de huisarts. Dit veelomvattende en zeer belangrijke onderzoek, dat aanhangig werd gemaakt door Buma, staat thans in het middelpunt der belangstelling.

Het thema „de taak en de functie van de C.W.O.” kwam tijdens de commissievergaderingen regelmatig in discussie. Stap voor stap werd het werkkerrein duidelijker.

Kort samengevat omvat deze taak en functie de volgende punten:

1. Een adviserende en beoordelende taak, wanneer aan de C.W.O. onderzoekingen worden voorgelegd.
2. Een stimulerende creatieve taak, die zich richt op het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek door N.H.G.-leden. Hierbij kan dus de C.W.O. zelf het onderwerp voor een onderzoek aangeven.
3. Een voorlichtende taak. De ideeën van de C.W.O. zullen pas in de periferie kunnen doordringen, als er korte voorlichtende publikaties in „huisarts en wetenschap” verschijnen. De commissie kwam dan ook tot de conclusie, dat geregelde publikaties nodig zijn, temeer daar ook bij het N.H.G.-bestuur en bij de redactie van „huisarts en wetenschap” dezelfde

wens bestaat. Bovendien zou tijdens de bijeenkomsten der centrumvoorzitters spreektijd ter beschikking gesteld kunnen worden aan de C.W.O. om de verbreiding van haar ideeën te bevorderen.

4. Een scholingstaak, namelijk het scholen der leden in wetenschappelijk onderzoek.

De hand in eigen boezem stekend, merkt de C.W.O. voorts nog op, dat zij nog onvoldoende aandacht heeft besteed aan de Centrum-activiteiten op wetenschappelijk gebied. Er is onvoldoende hulp en advies van haar uitgegaan.

Financieringsproblemen komen bij de C.W.O. herhaaldelijk ter sprake. Het nijpende tekort aan geld voor het financieren van wetenschappelijke onderzoekingen is een probleem, dat voorshands niet geheel oplosbaar schijnt te zijn. Enkele lichtpunten weet de commissie echter aan te wijzen. Hierover thans mededelingen te doen, lijkt echter wat prematuur.

Studiegroep Artikelendocumentatie

De activiteiten van deze studiegroep behoren wel tot de belangrijkste werkzaamheden, welke in N.H.G.-verband worden verricht. De groep heeft ook bij de lezer van „huisarts en wetenschap” grote bekendheid verworven door de referaten welke zij verzorgt en die in ons maandblad geregeld worden gepubliceerd. Het is de redactie bekend, dat deze rubriek door vele lezers wordt gewaardeerd; wellicht zullen slechts weinigen onder deze lezers ten volle begrijpen, welk een enorm werk achter deze referaten schuilgaat. Het lezen van een artikel in een vreemde taal, het beoordelen van de belangrijkheid van het gelezene in verband met het werk van de huisarts, het maken van een referaat, dat zonder te kort of te lang te zijn, toch de lezer een goed overzicht geeft over het in het artikel gestelde, dit alles tezamen vormt een arbeid waar een referent veelal een gehele zondag mee bezig is. En dan heeft hij nog maar één enkel referaat vervaardigd met het risico, dat het om allerlei redenen die hij als referent niet kan overzien, door het bestuur van de studiegroep niet wordt aanvaard. Ook dan is zijn arbeid niet geheel voor niets geweest, want het referaat blijft als „documentatie” bewaard, maar „la joie de se voir imprimé” is de referent voorbijgegaan. De commissie wil dan ook met nadruk op deze plaats hulde brengen aan de ijverige referenten, die met elkaar een zeer belangrijke bijdrage tot het bloeien van „huisarts en wetenschap” vormen.

Het bestuur van de studiegroep wordt thans gevormd door Hofmans, voorzitter; Antvelink, secretaris; Bessem, penningmeester, benevens Kok en Den Duyn.

In het eerste volle jaar van het bestaan van de studiegroep was van enige consolidatie nog nauwelijks sprake. Zowel het aantal leden als dat der tijdschriften wisselde niet onbelangrijk en ook de persoonlijke activiteit van de leden fluctueerde sterk. Aan het einde van het verslagjaar waren 21 tijdschriften in bewerking, waarvan 3 Nederlandse. De groep telt thans 34 leden. De studiegroep in haar geheel vergaderde tweemaal. De opkomst der leden op deze vergadering was redelijk te noemen, zeker als men in overweging neemt, dat de leden van deze groep door het gehele land verspreid wonen. Gedurende het jaar 1958 werden in totaal 121 referaten ingezonden, waarvan de 52 werden goedgekeurd voor publikatie in „huisarts en wetenschap”. De kwaliteit der referaten steeg aanmerkelijk: was het percentage goedgekeurde referaten in 1957 slechts 28,7, in 1958 is dit gestegen tot ongeveer 50%. Dit is de optimistische noot in dit jaarverslag, die aangeeft, dat het doel van de studiegroep toch wel in zeer

aanmerkelijke mate wordt benaderd. Wellicht wijst dit er op, dat de ontwikkeling in de toekomst zal gaan naar een kleiner aantal referenten dat — weliswaar uit een kleiner aantal tijdschriften — regelmatig en daardoor met toenemend succes refereert en als een soort staf van vaste medewerkers de referatenrubriek van „huisarts en wetenschap” vult.

Op verzoek van het N.H.G.-bestuur werd door de studiegroep na uitvoerige besprekingen een preadvies uitgebracht over het vraagstuk van een documentatiesysteem voor de huisarts en over een N.H.G.-bibliotheek.

Besloten werd een proef te nemen met een eigen literaturoordienst, namelijk het op verzoek beschikbaar stellen van de gerefereerde originele tijdschriftartikelen. Een begin van uitvoering van dit plan kon in het verslagjaar niet meer worden gemaakt.

Evenals het vorig jaar, ontving de studiegroep ook in 1958 een aantal tijdschriften van het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde in bruikleen. De goede verstandhouding met de secretaris van dit tijdschrift stelde de commissie ook dit jaar wederom zeer op prijs; dit contact leverde de studiegroep menige waardevolle raadgeving op.

Tenslotte brengt de commissie welverdiende dank aan de werkzaamheden van mejuffrouw Westenberg, de secretaresse van het N.H.G., die, ondanks de drukte van haar bureau, zeer veel werk voor de commissie verzette.

Commissie Nascholing

De Commissie Nascholing is in 1958 viermaal bijeengekomen. Namelijk op 17 april, 5 juni, 4 september en 16 oktober.

Op 17 april werd besloten zich allereerst een inzicht te vormen over de thans reeds in de Centra gevolgde methoden van nascholing, en over de lacunes in de kennis van de huisarts. Er werd besloten als nieuwe leden uit te nodigen: F. Th. ter Haar (Winterswijk), R. C. Veldhuyzen van Zanten (Enter), J. K. Pameyer (Den Haag) en P. A. Roorda (Haarlem). Behalve door Pameyer, werd deze uitnodiging door allen aangenomen, waardoor de Commissie als volgt werd samengesteld:

K. G. Brühl, voorzitter, Dr. J. H. F. Lahr, secretaris, M. G. van Nieuwenhuyzen, H. Smit, Dr. H. Takens, F. Th. ter Haar, P. A. Roorda, R. C. Veldhuyzen van Zanten (leden); Prof. Dr. J. Groen, Prof. Dr. G. C. Heringa, M. W. Jongma en P. B. A. Melief (adviseurs). Hofmans te Rotterdam heeft als lid bedankt.

In de vergadering van 5 juni kwam als belangrijkste lacune in de kennis van huisarts naar voren, datgene, waarover men op de universiteit niets leert, namelijk psychologische en sociologische kennis, gesprekstechniek, psychotherapie, intermenselijke relaties en cetera, dus de zogenaamde integrale geneeskunde. Plannen voor een weekendconferentie onder deskundige leiding over dit onderwerp werden geoperd, terwijl een literatuurlijst over deze vorm van geneeskunde zal worden samengesteld. Vooral dank zij de grote ervaring van Veldhuyzen van Zanten in Amerika opgedaan, is later een uitgebreide literatuurlijst samengesteld, terwijl de belangrijkste publikaties onder de leden hebben gecirculeerd. Teneinde een inzicht te krijgen over de organisatie van een dergelijke weekendconferentie over integrale geneeskunde, hebben Brühl en Lahr te Amsterdam een bespreking gehad met de heren De Waal (psycholoog) en Marx (econoom), terwijl Veldhuyzen van Zanten later besprekingen heeft gevoerd met Bout en Mej. Goubitz.

Daar men meende, dat de volgende vergadering van groot belang zou worden met het oog op de organisatie van deze weekendconferentie en er reeds werd gedacht aan de uitbouw van een dergelijke conferentie tot een eerste begin van een propaedeusis in de integrale geneeskunde, werden op 4 september Hogerzeil en Van Lidth de Jeude als gast uitgenodigd. Aangezien de integrale geneeskunde wordt samengesteld uit vele vakken, die grotendeels nog in een ontwikkelingsstadium zijn, leek het oprichten van een staf, om deze vakken te doceren en de vorming van een programma voorlopig nog niet goed uitvoerbaar, zodat de vergadering er ten slotte de voorkeur aan gaf, in de periferie zoveel mogelijk het oprichten van „integrale groepen” te stimuleren. Door uit-

wisseling van elkaanders ervaringen (o.a. door publikatie in „huisarts en wetenschap”), zal men deze nieuwe wegen moeten gaan ontdekken.

In de vergadering van 16 oktober is gesproken over de noodzakelijkheid van een taakanalyse van de huisarts, om naar aanleiding hiervan tot een meer gerichte nascholing te kunnen komen. Voorts was opnieuw de taak van de Commissie Nascholing zelf, aan de orde: de vergadering was van mening, dat de Commissie vooral een goed contact moet trachten te krijgen met de Centra, om zodoende de nascholing te kunnen stimuleren en eventueel de Centrubesturen te kunnen helpen bij het tot stand brengen van een efficiënte nascholing. Overwogen werd de oprichting van een subcommissie integrale geneeskunde. Aan de leden werd opgedragen nog eens ieder de taak te formuleren voor de Commissie Nascholing zelve en voor de Subcommissie Integrale Geneeskunde.

In een voorbespreking op 19 december 1958 te Amsterdam, tussen Brühl, Lahr en Veldhuyzen van Zanten werd de taak van de Commissie Nascholing gezien als:

1. Inventariserend.
2. Stimulerend.
3. Coördinerend.
4. Organiserend.

Voorts werd daar een plan voor de nascholing A besproken, hetgeen aan de leden werd toegezonden.

Redactiecommissie „huisarts en wetenschap”.

De positie van de redactiecommissie van „huisarts en wetenschap”, met name haar taak en bevoegdheden en haar verhouding tot het Bestuur van het N.H.G. is in 1958 geregeld. In dit jaar, waarover dit verslag handelt, heeft een commissie, ingesteld door het Bestuur van het N.H.G., terzake een advies uitgebracht. Deze commissie, voorgezeten door Mr. Dr. H. de Boer en waarvan voorts P. den Duyn en Prof. Dr. Mr. M. Rooy deel uitmaakten, heeft voor de samenstelling van haar advies ook een bespreking gevoerd met de voorzitter der redactiecommissie, H. Frese. Met het uitgebrachte advies heeft de redactiecommissie zich volkomen kunnen verenigen. De in dit advies aangegeven structuur heeft de instemming gekregen van het Bestuur van het N.H.G., zodat omtrent bevoegdheden en verhoudingen geen vraagstukken meer bestaan.

De verkregen, feitelijk voordien reeds goeddeels bestaande figuur is, dat de redactiecommissie, waarvan de leden telkenjare door het congres van het N.H.G. worden benoemd of herbenoemd, een zelfstandig beleid voert, waarbij zij zich uiteraard richt naar de doelstellingen en de belangen van het N.H.G. Van het door haar gevoerde beleid legt de redactiecommissie jaarlijks verantwoording af tegenover het congres van het N.H.G. De zelfstandigheid van de redactiecommissie binnen het verband van het N.H.G., heeft nog meegebracht, dat zij een eigen financieel beheer is gaan voeren.

Voorzitter van de redactiecommissie, van de aanvang af van de uitgave van het maandblad en ook in het verslagjaar, was H. Frese.

Leden zijn, eveneens van de aanvang af, D. C. den Haan en A. Hofmans. Aan het einde van het verslagjaar is, mede op advies van de commissie De Boer, uitbreiding gegeven aan de redactiecommissie. Het in november gehouden N.H.G.-congres herbenoemde de zittende leden en voegde op voorstel van het Bestuur van het N.H.G. — ten deze geadviseerd door de redactiecommissie — twee leden aan de commissie toe, te weten K. G. Brühl en G. J. Bremer.

De redactiecommissie heeft maandelijks vergaderd ter beraadslaging over de haar aangeboden artikelen zowel als over het te volgen redactionele en economische beleid. Ten aanzien van het redactionele beleid geldt, dat een veelsoortige problematiek vooral ten aanzien van de kwaliteit en de kwantiteit van de leesstof, tot grote voorzichtigheid dwong.

Het doornemen van alle artikelen door alle leden van de redactiecommissie, het overleg met en het uitnodigen van auteurs en vooral het bewerken van artikelen heeft veel tijd gevegd. De ervaring, welke de redactiecommissie heeft verworven en de uitbreiding, welke zij tegen het einde van het

verslagjaar heeft ondergaan, hebben haar doen besluiten zich in het nieuwe jaar, 1959, op haar beleid kritisch te bezinnen in voor dit doel speciaal te houden vergaderingen; de ervaring heeft geleerd, dat de maandelijks vergadering, als werkvergaderingen, waarin de commissie zich had te richten op de samenstelling van de nummers, niet meer voldoende tijd laat het redactionele beleid op zichzelf doelbewust te ontwikkelen. Ten aanzien van de exploitatie van het maandblad is in het verslagjaar een gunstige ontwikkelingsgang duidelijk naar voren gekomen.

Dit heeft geleid tot herziening van de bestaande overeenkomst met de uitgever — die zijnerzijds ook tot herziening bereid bleek — tengevolge waarvan de kosten van uitgifte belangrijk konden worden gereduceerd; de financiële ontwikkeling kon derhalve aan het einde van het verslagjaar gunstig worden genoemd.

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 12 maart 1959

De resultaten van de bijeenkomst, gehouden op 4 april met de adviserende psychiaters der psychosomatische studiegroepen, werden besproken. Het bestuur acht dit contact zeer belangrijk voor het uiteindelijke slagen van deze studiegroepen, die alle nog in het stadium van ontwikkeling zijn.

Ook de jaarverslagen van enkele N.H.G.-commissies en studiegroepen kregen in deze vergadering de volle aandacht. Met de College of General Practitioners is een vrij intensieve briefwisseling ontstaan over onderzoekingen, die hier en ginds gaande zijn. Het blijkt, dat men in Engeland met analoge problemen worstelt. Uitwisseling van bereikte resultaten en intensivering van het onderlinge contact zullen de thans reeds bestaande wederzijdse belangstelling belangrijk kunnen stimuleren. Zeker zal daartoe ook kunnen bijdragen het bezoek, dat de voorzitter en de ondervoorzitter zullen brengen aan het congres, dat op 23 en 24 mei a.s. in Londen door de Collge wordt georganiseerd en waarvan het onderwerp is: „Public Health and the Family Doctor”.

Welke bijdrage de sociologie zal kunnen leveren aan de ontwikkeling van de huisartsengeneeskunde, was een ander onderwerp van bespreking op deze vergadering. Dat de socioloog de huisarts inderdaad zal kunnen aanvullen, daarvan is het Bestuur wel overtuigd. Maar over het hoe zal een uitvoerige studie nodig zijn. Besloten werd dus daarover in eerste instantie de visie te vragen van de medisch-socioloog Milikowski.

De farmaceutische voorlichting is een belangrijk, maar moeilijk probleem, waarmee ook de Maatschappij zich bezighoudt.

Ondanks aandrang uit de ledenkring, meende het N.H.G.-bestuur, dat voorlopig althans door het Genootschap op dit uitgebreide terrein geen stappen moeten worden ondernomen, waarvan de draagwijdte bij benadering niet is te overzien. Ter verbetering van het contact met de Centra werd besloten, dat de Centra — indien deze daar prijs op stellen — van tijd tot tijd door een bestuurslid zullen worden bezocht. Er zal zo veel mogelijk naar gestreefd worden het bezoekende bestuurslid dezelfde te doen zijn, die indertijd het Centrum mede „ten doop” heeft gehouden. Belangrijk kan dit contact worden, zowel voor de Centra om hun moeilijkheden en mogelijkheden nog eens op andere wijze dan alleen in een jaarverslag naar voren te brengen, als ook voor het bestuur om in zijn beleid nog meer dan thans de lokale ontwikkeling der Centra te kunnen betrekken.

Van de overheid was het verzoek binnen gekomen om op 's Rijks kosten een afgevaardigde van het N.H.G. te zenden naar de Conference on Mental Hygiene Practice in Helsinki in 1959, uitgaande van de World Health Organization. Gevraagd werd een huisarts aan te wijzen, die zich actief bezighoudt met de psychotherapie in de huisartsenpraktijk. Dit verzoek werd als erkenning van het N.H.G. zeer op prijs gesteld. Men wees collega Van Lidt de Jeude als afgevaardigde aan.

Wederom maakte het aanstaande Ledencongres een onderwerp van bespreking uit. Het werd belangrijk geacht zoveel mogelijk de huisarts over eigen onderzoek aan het woord te laten. Een voorlopig programma bleek reeds in voorbereiding te zijn: sprekers, die hiervoor in aanmerking komen, zijn reeds door de congrescommissie gepolst. Besloten werd dit jaar het tentoonstellingsgedeelte van het congres te wijden aan de praktijkruimte van de huisarts en zijn instrumentarium.

Bestuursvergadering van 9 april 1959

Deze vergadering begon met het bericht, dat de adjunct-secretaris Dr. A. Beek wegens drukke werkzaamheden en om gezondheidsredenen had moeten besluiten zich uit zijn functie terug te trekken. Bij monde van de voorzitter betreunde het bestuur het vertrek van collega Beek zeer, ook al konden de redenen, die daartoe hadden geleid, door allen worden gebillikt. Dank werd hem gebracht voor het vele, dat hij voor het N.H.G., dat zozeer zijn belangstelling had, heeft gedaan en voor zijn bezonken oordeel, dat in zo menige bestuursvergadering aan de besluitvorming ten goede is gekomen.

Hierna werd een uitvoerige bespreking gewijd aan de wijze, waarop de conclusies van de Conferentie-Woudschoten in „huisarts en wetenschap” moeten worden gepubliceerd, opdat ieder, die niet aan deze conferentie deelnam volledig wordt geïnformeerd zowel over de conclusies en over het tot stand komen daarvan, als over de ideële en praktische ondergrond, die deze conclusies zullen kunnen geven aan het werk van het N.H.G. in al zijn geledingen. Aan deze publikatie moeten zeer hoge eisen worden gesteld, niet alleen omdat de leden enerzijds de geest, waarin deze conclusies tot stand zijn gekomen zo zuiver mogelijk moeten kunnen aanvoelen, en anderzijds ook in staat gesteld moeten worden met de hun aangeboden concreta de doelstelling van ons Genootschap na te streven, maar ook omdat een dergelijke publikatie naar buiten doorklinkt en daar als getuigenis van het N.H.G. kritisch zal worden ontvangen en bekeken.

Besprekingen over het contact met de Centra speelden ook in deze vergadering weer een grote rol en culmineerden in een besluit om de voorzitters der Centra bij toerbeurt uit te nodigen in een bestuursvergadering het wel en wee van hun Centrum te komen verslaan. Indien de Centra hier voor voelen, zouden hierdoor Centra en bestuur wederom dichter bij elkaar kunnen worden gebracht.

Het voorlopige programma van het aanstaande Ledencongres vormde het laatste punt van de agenda. In de afgelopen maand bleken allerlei onderdelen reeds vastere vorm te hebben aangenomen door de grote activiteit van de congrescommissie, die nu op volle toeren draait.

Den Duyn, secretaris

INHOUD

	Blz.
B. Stokvis: Suggestieve behandelingsmethoden ...	167
H. Muller: Acute stoornissen van de arteriële circulatie van de extremiteiten	170
J. van den Bosch: Het arbeidsterrein, het doel en de toepassing van de moderne antropogenetica	172
A. Hofmans: De inschakeling van de huisarts bij de poliomyelitis-entingen te Rotterdam	179
M. G. van Nieuwenhuijzen: Aan de huisartsen die opleiding hebben gegeven of genoten in de geneeskunde van de huisarts	181
Referaten	182
Jaarverslagen Commissies N.H.G.	184
Uit de notulen	186

Advertenties kunnen zonder opgave van redenen worden geweigerd.